

За наукові КАДРИ

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому та місцевому
Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

Наукова бібліотека
п-813352

ЧЕТВЕР
14
БЕРЕЗНЯ
1957 року
№ 8 (521)

Ціна 20 коп.

...РОСІЙСЬКА РЕВОЛЮЦІЯ БЕРЕЗНЯ 1917 РОКУ НЕ ТІЛЬКИ ЗМЕЛА ВСЮ ЦАРСЬКУ МОНАРХІЮ, НЕ ТІЛЬКИ ПЕРЕДАЛА ВСЮ ВЛАДУ БУРЖУАЗІЇ, АЛЕ Й ДІЙШЛА ЩІЛЬНО ДО РЕВОЛЮЦІЙНО-ДЕМОКРАТИЧНОЇ ДИКТАТУРИ ПРОЛЕТАРІАТУ І СЕЛЯНСТВА. САМЕ ТАКОЮ ДИКТАТУРОЮ (ТОБТО ВЛАДОЮ, ЯКА СПИРАЄТЬСЯ НЕ НА ЗАКОН, А НА БЕЗПОСЕРЕДНЮ СИЛУ ОЗБРОЄНИХ МАС НАСЕЛЕННЯ) І САМЕ ВКАЗАНІХ КЛАСІВ Є ПЕТРОГРАДСЬКА Й ІНШІ, МІСЦЕВІ, РАДИ РОБІТНИЧИХ І СОЛДАТСЬКИХ ДЕПУТАТІВ.

В. І. ЛЕНІН.

На Всесоюзному зльоті ВЛКСМ

(Розповідь учасника)

28 лютого в Москві, у Великому Кремлівському палаці, відкрився Всесоюзний зліт комсомольців та молоді, які відзначилися на освоєнні цілинних та перелогових земель.

З доповіддю виступив міністр сільського господарства СРСР тов. Мацкевич, зі свідоповідями—міністр сільського господарства РРФСР тов. Морозов і міністр радгоспів Казахської РСР тов. Рогінець.

В доповідях, у виступах учасників зльоту говорилося про героїчну працю нашої радянської молоді, про справжніх героїв нашого часу. Нелегко було тим, хто був першими в тих далеких, необжитих краях.

На трибуну піднімаються бригадир тракторної бригади Джаркульської МТС, Кустанайської області, Герой Соціалістичної Праці І. Рудської, трактористка Денисівського зернорадгоспу Ольга Чуб, агроном Тобольського зернорадгоспу, Чкаловської області, Марія Дашкова, майстер Боровського будуправління, Кокчетавської області, Н. Скринник та багато, багато інших. Всі вони говорять про великі успіхи комсомольців-цілинників, про те, що труднощі залишилися позаду. Життя на цілині стало радісним і веселим. Вони говорять про те, що докладають всіх зусиль, щоб народ одержав ще більше хліба, а любима Батьківщина стала ще могутнішою.

Привітати підкорювачів цілинні, Ленінський комсомол з високою нагородою прибули представники молодіжних організацій великого Китаю та інших країн народної демократії. З теплими словами привітання виступив перший секретар ЦК Новодемократичного Союзу молоді Ху Ке-ші. Він сказав, що китайські юнаки і дівчата за прикладом молоді Радянського Союзу у себе на батьківщині також освоюють цілину. 200 тис. юнаків і дівчат трудяться на цілинних землях Китаю. Ху Ке-ші передав учасникам зльоту великий альбом з фотографіями китайських цілинників.

Тепло привітав зліт секретар Димитровського Союзу молоді Болгарії А. Димитров. Він сказав: «Болгарська молодь при ясном сонці і в сувору бурю готова розділити з вами труднощі великої справи, розпечатої Великою Жовтневою соціалістичною революцією».

Виступає секретар ЦК Чехословацької молоді Веда. Він поздоровляє комсомол з нагородженням ордену Леніна і передає членам президії зльоту вітну нагороду ЦК Чехословацької молоді — значки національного героя Чехословаччини Ю. Фучіка.

Секретар ЦК Союзу трудящої молоді Румунії Петре Георге сказав, що румунська молодь захоплюється трудовими ділами радянської молоді.

Представники Угорщини, Німецької Демократичної Республіки, Польщі, Корейської Народно-Демократичної Республіки гаряче вітають підкорювачів цілинні, поздоровляють Ленінський комсомол з великою заслуженою нагородою.

... 5 годин вечора. Замовкають дев'яті комсомольські пісні, настає тиша. І раптом ця тиша розривається бурхливою овацією — місця в президії займають тт. М. О. Булганін, К. Є. Ворошилов, Л. М. Каганович, Г. М. Маленков, В. М. Молотов, М. Г. Первухін, М. З. Сабуров, М. А. Суллов, Г. К. Жуков, Л. І. Брежнев, Д. Т. Шелілов, М. І. Беляев, П. М. Поспелов.

В ложах — представники молоді братніх країн.

Секретар ЦК ВЛКСМ т. Шелілов оголошує урочистий пленум ЦК ВЛКСМ відкритим. Всі встають. В зал вносять овіяний славою прапор Ленінського комсомолу. Несе його двічі Герой Радянського Союзу полковник Єфімов.

Секретар Президії Верховної Ради СРСР т. Георгадзе зачитує Указ про нагородження ВЛКСМ ордену Леніна.

К. Є. Ворошилов підходить до делегації ВЛКСМ і вручає їй орден Леніна, а потім звертається до присутніх з промовою. Він вітає Ленінський комсомол з великою урядовою нагородою і закликає зберігати та примножувати велику ленінську спадщину.

Зі словами вдячності Комуністичній партії, Радянському урядові звертаються Герой Соціалістичної Праці І. Рудської, один з будівників Братської ГЕС Кайгородцев, машиніст вугільного комбайну Кулик, учениця ремісничого училища м. Мінська Нитієвська, студентка МДУ Самойленко.

З промовою виступає перший секретар ЦК ВЛКСМ т. Шелілов. Він говорить, що нагородження комсомолу ордену Леніна — це не лише висока оцінка, визнання його за-

6 березня 1957 р. відбулися збори комсомольського активу університету, на яких було обговорено питання дальшого поліпшення ідейно-виховної роботи серед комсомольців і молоді університету.

Л. Пашкевич, член комітету ЛКСМУ ОДУ, розповіла присутнім про досвід ідейно-виховної роботи комсомольських організацій вузів Москви, де вона побувала під час канікул.

В. Гольденберг, член комітету комсомолу ОДУ розповів про шефську роботу комсомольських організацій вузів столиці. Тов. Гольденберг зупинився, зокрема, на питаннях трудового виховання молоді, участі комсомольців в творчій праці нашого народу. Він запропонував ряд міроприємств для покращення зв'язків студентів з заводами, будівництвами і т. д.

Секретар комітету комсомолу Р. Іванов зупинився на конкретних питаннях, що їх необхідно зараз же вирішити для поліпшення роботи нашої комсомольської організації.

Тов. Іванов розповів про позитивний досвід комсомольських організацій вузів України і закликав комсомольців-активістів підвищити вимогливість до себе, до своїх товаришів.

З великою увагою прослухали присутні виступ студентки III курсу історичного факультету члена міського штабу легкої кавалерії Л. Буланенко, яка звернулася до присутніх з закликом створити дійовий загін легкої кавалерії в університеті, організувати такі загони в підшефних школах. Тов. Буланенко розповіла про роботу загонів легкої кавалерії в місті, про їх завдання.

Член комітету ЛКСМУ В. Мошняга, учасник зльоту молодих цілинників, розповів про роботу зльоту, про врочисте засідання Центрального Комітету ВЛКСМ, на якому комсомолові було вручено орден В. І. Леніна.

На зборах активу також виступили секретар партійного бюро університету М. К. Симоненко, студенти історичного факультету В. Гомонюк та В. Марсельський.

слуг. Це, насамперед, наказ народу, наказ партії — йти вперед і вперед, на нові бойові діла. Тов. Шелілов закликає Комуністичну партію від імені всіх комсомольців, що вони ще тісніше згуртуються навколо КПРС і рідного Радянського уряду, що Ленінський комсомол і надалі йтиме за партією і виконає будь-які завдання Батьківщини.

Учасники пленуму приймають текст листа до ЦК КПРС, Президії Вер-

ховної Ради СРСР, Радянського уряду. В залі лунають здравичі на честь нашої Батьківщини, на честь славної Комуністичної партії Радянського Союзу. Звучить урочистий партійний гімн «Інтернаціонал».

Після урочистої частини відбувся великий бал учасників пленуму разом з активом московського студентства.

В. МОШНЯГА,
учасник Всесоюзного зльоту.

ЗНАМЕННІ РОКОВИНИ

Визначною подією, яка знаменувала світанок нового життя, була Лютнева буржуазно-демократична революція. Сорок років тому, 27 лютого (12 березня) 1917 року, озброєний народ на чолі з Комуністичною партією повалив самодержавство. Повсталі робітники в союзі з селянськими лідвиудами прогнали монархію, яка віками трималася на крові, горі і стражданнях народних. «Російським робітникам, — вказував В. І. Ленін, — випала на долю честь і частя ПЕРШИМИ почати революцію, тобто велику, єдино законну й справедливу, війну пригноблених проти гнобителів».

Лютнева революція розв'язала могутню революційну ініціативу мас, дала їм небачені досі політичні свободи й створила найсприятливіші умови для боротьби за перемогу соціалістичної революції.

Лютнева революція увійшла в історію як перший етап боротьби народу за своє визволення.

У зв'язку з сороковими роковинами Лютневої буржуазно-демократич-

ної революції в Росії, на заводах, фабриках, будовах, в установах і учбових закладах нашої країни проводяться бесіди, читаються лекції і доповіді.

Широко відзначив цю славу дату і колектив нашого університету. На всіх факультетах відбулися урочисті збори, на яких виступили викладачі кафедри історії КПРС тт. Леонов, Щербаков, Шиян, Дабіжа та інші. Наукова бібліотека університету організувала виставку до 40-річчя лютневої буржуазно-демократичної революції. На ній експонуються твори В. І. Леніна, в яких дано аналіз подій революції, матеріали, що розповідають про переростання буржуазно-демократичної революції в революцію соціалістичну.

Багато уваги підготовки до цієї знаменної дати приділив історичний факультет.

Вечір, присвячений 40-річчю лютневої буржуазно-демократичної революції, відкрив секретар партійного

бюро П. Г. Чухрій. З повідомленням про лютневу буржуазно-демократичну революцію, про її значення в історії народів нашої країни виступив декан факультету К. Г. Мигаль. Зав. кафедрою загальної історії К. Д. Петряев в своєму виступі зупинився на питанні про вплив лютневої революції на розвиток революційного руху в країнах Західної Європи.

На урочистий вечір був запрошений учасник Лютневої буржуазно-демократичної революції Сазонов Іван Фролович. І. Ф. Сазонов поділився спогадами про революційну боротьбу робітників головних залізничних майстерень, про боротьбу більшовиків за переростання буржуазно-демократичної революції в соціалістичну, про роботу Ради депутатів трудящих, організацію Червоної гвардії в Одесі. Він розповів також про героїзм робітників Одеси в боротьбі за перемогу Великої Жовтневої соціалістичної революції в січні 1918 р.

ПРО ДОСВІД МОСКОВСЬКИХ ВУЗІВ

Останнім часом значно поліпшилася ідейно-виховна робота серед комсомольців та молоді в нашому університеті. Проводяться «Ленінські читання», піднесено рівень проведення політінформації, на факультетах організуються загальні курсові політгодини, практикується проведення вечорів запитань та відповідей.

Але у нас є ще недоліки в ідейно-виховній роботі. З метою піднесення ідейно-виховної роботи партбюро і комітет комсомолу направив групу комсомольців-активістів (К. Ткачук, О. Хірича, В. Гольденберга, Л. Пашкевич) в Москву для вивчення досвіду комсомольської роботи московських вузів.

Про ті цікаві форми роботи, які застосовують у себе москвичі, і хочеться розповісти.

Як проходять у них політінформації?

В більшості московських вузів, в тому числі в МДУ, політінформації проводяться систематично на I та II курсах. Присутні на них викладачі-агітатори, прикріплені до груп, допомагають розв'язувати дискусійні питання. На старших курсах проводяться політінформації-лекції або бесіди на політичні теми. На такі бесіди запрошуються партійні працівники, ветерани праці, революційні діячі, члени уряду.

Наприклад, в інституті іноземних мов на таку бесіду був запрошений С. М. Будьонний, в педагогічному інституті ім. В. І. Леніна—дружина Ю. Фучіка.

В московських вузах частими гостями на політінформаціях в групах бувають ректор, декани, парторги, професори, викладачі. Цього у нас ще немає.

Дуже цікаво проводять студенти Московського педагогічного інституту тематичні збори. Практично вони роблять так: збирають вузький актив курсу, обирають тему і метод проведення зборів. Наприклад:

Думай о комсомоле
дні и недели,
Ряды свои
оглядывай
зорче.
Все ли
мы комсомольцы
на самом деле
Или только комсомольцев
корчим?
(В. Маяковский).

Тему виносять на обговорення. Потім збирають розширений актив і вирішують, хто за що конкретно відповідає, яке питання хто готує. Такі збори у них пройшли під гаслом: «Всім комсомольцям—громадські доручення».

Такі ж тематичні збори дуже цікаво проводяться у МВТ училищі ім. Баумана, в Енергетичному інституті. Тут випущено збірник на допомогу в проведенні тематичних зборів, де до кожної теми підібрана література.

НА ПЕДАГОГІЧНІЙ ПРАКТИЦІ

В АНАНЬЄВІ

Вже скоро місяць, як ми, група студентів IV курсу українського відділу філологічного факультету, перебуваємо на педагогічній практиці в середній школі № 1 м. Ананьєва.

Чому ми приїхали саме в цю школу?

З школою № 1 Одеський державний університет має тісні традиційні зв'язки. Багато викладачів університету — С. Я. Коган, В. Є. Черняхівський, А. В. Недзвідський, В. П. Бриненко та інші — або були вихованцями цієї школи, або починали в ній свій педагогічний шлях. Ряд кращих вихованців нашого університету — Л. К. Охроменко, О. Г. Федюк, А. Б. Аксельрод, С. Ф. Реус, П. Л. Лошкар'єв та В. К. Лошкар'єва — зараз працюють в школі № 1. Л. К. Охроменко, О. Г. Федюк та А. Б. Аксельрод закінчили наш філологічний факультет.

В школі ми знайшли хороший, міцний педагогічний колектив, маємо всі умови для успішного проведення практики.

Школа нас зустріла тепло, привітно. Ми відчули, що потрапили в своє педагогічне середовище, в дружню сім'ю вчителів і учнів.

Сергій Валер'янович Делінський, директор школи, провів з нами бесіду про школу, її традиції, досягнення, про умови, в яких нам доведеться працювати. Після бесіди ми на чолі з директором провели екскурсію по школі. Нас познайомили з світлинами, просторими класами, добре обладнаними кабінетами та бібліотекою.

Особливо приємно нас вразили чудовий актовий зал, теплиця, побудована на зароблені учнями кошти, та шкільні майстерні, де учні проходять виробничу практику.

Взагалі, школа і учительський колектив справили на нас хороше враження. Ми з великим інтересом і без хвилювання приступили до педпрактики. Впевнені, що багато чому хорошему зможемо тут навчитися.

Л. МІШАНЧУК, студентка IV курсу українського відділу філологічного факультету.

ІСТОРИКИ В ШКОЛАХ

Студенти нашого курсу серйозно поставились до проходження педагогічної практики. Вони старанно готуються до уроків, проводять значну політико-виховну роботу в школах. Справжніми вчителями себе почували тт. Гомонюк, Гонтар (школа № 99), Ципіна, Риженко, Кучеренко (школа № 118), Костюк, Крутова, Ємельянова (школа № 119), Ільєва, Богданова (школа № 133), Осадчук, Урс, Кірін (школа № 103) та ін.

Особливо хочеться відзначити змстовний та дохідливий виклад нового матеріалу тт. Костюком, Гомонюком та Осадчук.

Слід відзначити групу, що проходить педпрактику в школі № 119 — старша група В. Крутова, методичний керівник А. Я. Гансов, від кафедри педагогіки доц. В. О. Дем'яненко. Ця група розпочала практи-

ку на тиждень раніше за всіх. Всі товариші сумлінно готуються і дуже добре дають уроки, включились у виховну роботу в школі, допомагають комсомольській та піонерській організаціям.

Наприклад, Галя Безугла провела екскурсію з учнями 6 класу на будівництво будинку по вулиці Короленка, 20, проводить щотижня політінформації, бесіди.

Цікавий вечір на честь Дня Радянської Армії провели тт. Толчій і Загинайло в 10 «б» класі. Культурний похід на кінофільм «Павло Корчагін» для учнів 10 «в» класу організували Крутова та Шоха і т. д.

Проводиться значна робота й в інших школах. Так, тов. Мошняга в 99-ій школі допомагає в роботі комітетові комсомолу школи, тов. Гонтар — редколегії. Тут на перервах можна часто побачити серед

групи учнів Гомюка, Полодієнка, Довженка, які користуються любов'ю і повагою учнів 8—9 класів.

Цікаву політичну годину на честь Міжнародного свята жінки провів в своєму класі (9 «в») В. Гомонюк. Враженнями про участь у збиранні врожаю на цілинних і перелогових землях поділились В. Мошняга і В. Гомонюк, про роботу з'їзду цілинників та нагородження комсомолу орденом Леніна розповів В. Мошняга.

Практика наближається до кінця. Вже зараз можна сказати, що ми одержали в університеті непогані звання і зможемо з честю виконати поставлене перед нами партією завдання — виховання підрастаючого покоління в комуністичному дусі.

Г. ГАЙДАЙ, парторг IV «А» курсу.

ВКЛЮЧИЛИСЯ В ЖИТТЯ ШКОЛИ

На біологічному факультеті педагогічна практика розпочалася 11 лютого. Зараз вона в розпалі. Біологи в цьому році проходять практику в 119, 45, 105 школах та в школі інтернаті. В цих школах біологи викладають досвідчені викладачі, тут добре поставлене викладання біологічних дисциплін.

Студенти з усією відповідальністю і серйозністю поставились до педпрактики — цього заключного і дуже важливого етапу навчання. Кожний студент уяснив собі завдання практики.

Студенти дали вже по 3—4 пробні уроки в різних класах (всього в цьому році кожний студент дасть по 6 уроків), включилися у виховну та позакласну роботу. Вони працюють з відстаючими учнями, беруть участь в роботі педради, в проведенні піонерських зборів, у випуску стінгазет, проводять екскурсії в природу та музеї, працюють з юннатами в гуртках, готують з ними різноманітні препарати, беруть активну участь в усіх міроприємствах школи по виховній та позакласній роботі.

Слід відзначити, що до пробних уроків студенти ретельно готуються, широко використовують наочні посібники, демонструють досліди, застосовують кіно.

Багато студентів дають відмінні уроки. Так, в школі № 119 відмінні уроки дали студенти Митасова, Піганова, Рибаківа, Тарновська, Хайнал, в школі № 45 — студентки Камінська, Ратовська, Мічуріна, Калітенко, в школі-інтернаті — студенти Романовська, Кравченко, Фурман та інші.

Групові методисти — доценти О. О. Титаренко, З. М. Воля, С. Б. Грінбарт, старші викладачі З. П. Коц, В. М. Гуреева, В. Д. Севаст'янов — повсякденно керують практикою, організують консультації, методичну допомогу студентам.

Велику допомогу в організації та успішному проведенні практики на біологічному факультеті надає деканат і кафедра педагогіки в особі зав. кафедрою професора Д. Г. Елькіна, доцента В. О. Дем'яненка та старшого викладача Т. М. Федотової.

Успішний хід практики дає підстави гадати, що студенти справляться з тими завданнями, які були перед ними поставлені на конференції, що передувала практиці.

Доцент С. Б. ГРІНБАРТ, керівник педпрактики на біологічному факультеті.

ПРАКТИКА ВИКЛИКАЛА ІНТЕРЕС

Після проходження протягом першого тижня пасивної педпрактики, яка мала на меті познайомити студентів з життям та роботою середньої школи, з організацією навчального процесу в 8—10 класах, студенти-практиканти почали давати уроки з фізики. І лише тепер переважна більшість практикантів переконалася в тому, що провести на високому рівні 45-хвилинний урок в середній школі, незважаючи на добру підготовку по спеціальності, не так просто. Виявилось, що організувати дитячий колектив класу для проведення уроку на високому рівні, створити в ньому потрібну роботу, обстановку, вчасно паралізувати порушення трудової дисципліни деякими учнями, чітко, ясно і цікаво викласти основні положення і факти вивченої науки, — досить важке завдання для учителя-початківця.

На перших уроках більшість практикантів виявила невміння гармонічно поєднувати основні методичні принципи та заходи. А втім, важко було чекати виконання багатограних методичних вимог, які складають суть майстерності досвідченого вчителя, від практиканта, який з приреченим виглядом тремтить біля класної дошки.

Про душевний стан практикантів свідчить хоча б такий факт: студентка Н. Потієнко, яка дала непоганий урок в IX класі, після опитування поставила в щоденник учениці оцінку «7» замість «5».

Та мені здається, що, якщо практикант хвилюється на перших уроках, то причиною цього є висока вимогливість його до себе. Адже та ж студентка Потієнко свій третій урок провела з оцінкою «відмінно».

Мені хочеться втішити студентів-практикантів, нагадавши їм, що геть реальну артистку Ермолову, коли вона вперше виступала в театрі, довелось насильно виштовхнути на сцену, причому майже в непритомному стані.

Зайвою нервозністю практикантів пояснюється бліде за формою проведення першого уроку: монотонний виклад учбового матеріалу, невміння втягнути в роботу весь клас і т. д.

Слабким місцем практикантів є опитування учнів і оцінювання їх знань. Складаючи конспект уроку, кожний практикант записує питання, які він гадає поставити учням, і відповіді, які чекає від них одержати. Практично ж відповіді учнів не виправдовують сподівань практикантів. Часто трапляється, що учень, який дошки, потрапляє під невідірваний, гіпнотизуючий погляд практиканта і, втрачаючи можливість спокійно мислити, починає відповісти невлад, тим більше, що учитель-практикант або не слухає відповіді і не виправляє її, або сам собі відповідає. На весь час опитування увага практиканта зосеред-

жується лише на учневі, який відповідає, тимчасом як весь клас виключається з поля його зору. Все це спричиняється до неправильної оцінки знань учнів, в переважній більшості до завищення її.

Зараз, коли практиканти дають 3-й та 4-й уроки, більшість вказаних недоліків вже зжито. Все менше стає помилок в структурі уроків практикантів, чіткіше і логічніше викладається учбовий матеріал, все більше уваги приділяється всьому класові, створенню робочої обстановки в ньому, все цікавіше і різноманітніше проходять уроки.

Більшість практикантів провадять уроки на високому рівні. Товариші Гутман, Ершкович, Дубровський, Гарнецький, Ків, Слізберг, Сокол, Гаврилова, Флора, Козак, Балагула, Федосова, Трофімова, Ковалевська провели уроки, оцінені найвищою оцінкою. Ці товариші серйозно ставляться до педпрактики, багато працюють над собою, готуючись до проведення уроків.

Але, на жаль, є студенти, які не приділяють достатньої уваги практиці. Це тт. Казнін, Кропив'янська, Новицька та інші.

Взагалі ж необхідно констатувати добру наукову підготовленість студентів фізико-математичного факультету до викладацької діяльності. Приємно також відзначити, що педпрактика викликала у студентів значний інтерес і любов до своєї майбутньої професії.

Доц. П. А. ДОМБРОВСЬКИЙ, керівник педпрактики фізиків IV курсу.

ПРО ДОСВІД МОСКОВСЬКИХ ВУЗІВ

Продовження. Початок на стор. 1.

В МДУ щомісяця комітет комсомолу проводить диспути на різноманітні теми. Диспути готуються заздалегідь. Оголосивши тему диспуту, комітет пропонує студентам певну літературу. Протягом місяця студенти готуються до диспуту, опрацьовують літературу, збирають питання, що виникають в процесі її вивчення. На диспути комітет комсомолу запрошує спеціалістів. В МДУ було, наприклад, проведено диспут про соціалістичний реалізм.

Нас дуже цікавило питання про стінну пресу. Це питання хвилює й москвичів. Вони намагаються налагодити випуск стінних факультетських та загально-інститутських газет, але зрушення ще дуже незначні. Сатиричної преси та радіогазети у вузах, де ми були, немає.

З метою підвищення політичного рівня комсомольських активістів у московських вузах організовано школи комсомольського активу.

Нам довелося побувати на навчанні комсомольського активу в Московському Вищому технічному училищі ім. Баумана.

За два дні до початку занять зібрався весь актив училища (приблизно 1000 чоловік) для політнавчання. Перед початком продивилися фільм «Павло Корчагін». Потім з доповіддю виступив член комітету комсомолу, який проаналізував стан політико-виховної роботи в училищі, вказав на недоліки та основні завдання. Доповідь викликала активне обговорення. Бауманці вирішили до 40-річчя Великого Жовтня побудувати пам'ятник комсомольцям-бауманцям, які загинули в боротьбі за визволення Батьківщини, написати історію комсомолу училища тощо.

Після ознайомлення з роботою комсомольських організацій вузів Москви у нас виникли деякі міркування.

З метою поліпшення ідейно-виховної роботи ми пропонуємо:

1. Доготися підвищення політичної грамотності комсомольського активу через організацію школи комсомольського активу в ОДУ.

2. Виховувати комсомольців та молодь ОДУ на конкретних ділах, на революційних традиціях залізної гвардії комуністів.

3. Щотижня проводити політінформації на всіх курсах, в тому числі тематичні збори й політбесіди.

4. З метою зміцнення комсомольської дисципліни вимагати від кожного комсомольця чіткого виконання статуту ВЛКСМ. Суворо карати порушників комсомольської дисципліни і в окремих випадках ставити питання про можливість перебування таких людей в комсомолі.

5. Віддрукувати «пам'ятку активіста» на досвіді проведення тематичних зборів в нашому університеті.

6. Просити ректора, деканів, парторгів, професорів, викладачів допомагати комсоргам у проведенні політінформацій, диспутів, тематичних зборів в групах, відвідувати збори, допомагати студентам розв'язувати спірні питання.

7. В газеті «За наукові кадри» організувати розділ «Полічка активіста», де друкувати списки рекомендованих статей, книг, які допомогли б у підвищенні політичного рівня комсомольців.

8. Вважати обов'язковим вивчення робіт Леніна, Калініна, Крупської,

Макаренка та інші, про комуністичне виховання радянської молоді.

9. До 40-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції впровадити «Книгу пошани» комітету комсомолу ОДУ, куди заносити імена славних комсомольців нашого університету — тих, хто загинув за визволення нашої Батьківщини, комсомольців, що самовіддано трудяться зараз на благо нашого народу. Занести в книгу імена сьогоднішніх комсомольців-відмінників, які беруть активну участь в громадському житті університету.

За дорученням групи активу **Л. ПАШКЕВИЧ**, студентка IV «Б» курсу історичного факультету.

НАУКОВЕ ЖИТТЯ

ЗНОВУ ПРО РОБОТУ СНТ

ВЧЕНІ — ВИРОБНИЦТВУ

Останнім часом все частіше доводиться чути від багатьох студентів і викладачів справедливі нарікання на незадовільний стан організаційної роботи Студентського наукового товариства. Особливо різко прозвучало це у виступі на відкритих партійних зборах ректора університету С. І. Лебедева, який зазначив, що квота роботи СНТ негативно відбивається на підготовці висококваліфікованих фахівців своєї справи.

І дійсно, аналіз роботи СНТ за минулий семестр викликає серйозні побоювання, особливо в галузі організаційній.

Досить сказати, що протягом першого семестру 1956—1957 рр. Рада СНТ університету не збиралася жодного разу.

Головна вина за той стан, що склався в СНТ, безумовно, падає на Раду СНТ університету. Проте, немала доля відповідальності лягає й на кафедри та суспільні організації університету.

Комітет комсомолу університету жодного разу серйозно не поцікавився роботою СНТ.

Не довело до кінця справу покращення роботи СНТ і партбюро університету, на одному з засідань якого, ще на початку 1956 р., була створена комісія по реорганізації роботи СНТ. Наскільки нам відомо, ця комісія ще й досі не почала своєї роботи.

Зрозуміло, що надалі такого роду негативний стан роботи СНТ стає нестерпимим і вимагає негайних заходів для поліпшення організаційної роботи товариства.

Тому мені хочеться розповісти про досвід роботи СНТ московських та київських вузів і поділитися з цього приводу деякими думками.

Перш за все, треба широко розповсюдити «Положення про науково-дослідницьку роботу студентів вищих учбових закладів» та суворо дотримуватися викладених там настанов. Адже ще й досі ціла низка керівних членів факультетських рад СНТ та наукових керівників товариства не знайомі з цим «Положенням». Без твердого знання положень про СНТ, про права та обов'язки членів та наукових керівників СНТ товариство не може працювати.

Одним з найбільш болючих питань в діяльності СНТ є питання про організацію оформлення членства в студентському науковому товаристві.

Треба покінчити з огульним, «спісковим» прийомом до членів СНТ, оскільки це породжує безвідповідальність і легковажність в ставленні гуртківців до своєї роботи, веде до масової появи в лавах товариства «мертвих душ». Досвід роботи СНТ кращих вузів нашої країни показує, що прийом в члени СНТ повинен бути тільки індивідуальним. Студент, що бажає вступити в СНТ, повинен подати на ім'я СНТ факультету заяву, в якій зазначається гурток, де він бажає працювати, та рекомендацію наукового керівника гуртка. Така заява обговорюється на засіданні гуртка, яке і виносить рішення про прийом.

Прийнятим до дійсних членів СНТ може бути студент, який виконав певну роботу в рамках СНТ і на час подання заяви продовжує активно працювати. Студенту, прийнятому до лав СНТ, видається членський квиток встановленого зразка, який надає йому певні права, як-от: користуватися науковою бібліотекою,

брати участь в конкурсах та оглядах студентських наукових робіт, обирати і бути обраним на керівні посади СНТ, друкуватись у студентських наукових збірниках. Назва роботи, успішно виконаної студентом, та прізвище керівника заносяться в задікову книжку.

Студенти, що бажають працювати в гуртках СНТ, але ще не мають в рамках товариства закінченої роботи, також подають заяву про прийом в гурток і повинні систематично відвідувати засідання.

Таким чином, можна уникнути плінності в гуртках і створити базу росту для СНТ.

Для полегшення обліку та систематичного контролю за роботою членів СНТ староста гуртка заношує на кожного члена товариства особову картку встановленого зразка. Одночасно староста повинен систематично вести «Журнал роботи наукового студентського гуртка».

Член СНТ, якщо він не виконує своїх обов'язків, може бути виключений з товариства, про що і повідомляється через орган СНТ — «Науковий бюлетень».

Саме на таких засадах базується робота СНТ кращих московських та київських вузів. На нашу думку, такого роду організаційний порядок треба запровадити й в нашому СНТ. Адже така система організації основної ланки СНТ — гуртка — дає все необхідне для активного включення в роботу СНТ кращих студентів, стимулює їх роботу і наводить необхідний порядок в організаційній роботі товариства.

В цій замітці ми торкнулися лише одного питання — організації роботи СНТ, — але саме з нього треба починати реорганізацію роботи нашого товариства.

Нарешті, всім нашим громадським організаціям треба разом з Радою СНТ університету рішуче поставити перед ректоратом питання про термінове надрукування членських квитків СНТ та всієї необхідної документації, без чого в роботі товариства і надалі буде панувати організаційна перозбериха.

А. БАЧИНСЬКИЙ, голова Ради СНТ університету.

«На допомогу виробництву» — це невеличка брошура, видана Одеським державним університетом ім. І. І. Мечникова. В ній подані практичні рекомендації кафедр фізико-математичного, хімічного і геолого-географічного факультетів.

Сама назва говорить про зміст і призначення випуску. Перегорнемо його сторінки. Над чим працювали вчені університету, що рекомендують практикам?

Зв'язківці, електрики, водопровідники знають, як важко іноді точно встановити корозійність ґрунту. А знати це необхідно. Якщо ґрунт має підвищену властивість роз'їдати метал — можна або вибрати іншу трасу, або вжити профілактичних заходів. Знання ступеня корозійності ґрунту дає змогу своєчасно запобігти аваріям.

Досі були відсутні задовільні прилади для встановлення стану ґрунту. Такий прилад розробили доцент тов. Демидов, старший науковий співробітник тов. Позігун і старший лаборант тов. Беляєва.

Переваги нового приладу в тому, що він дає змогу визначити корозійність ґрунту при наявності мандрівних струмів (в умовах міста це часто явище), дозволяє мати точні дані без перекопування ґрунту, дає, нарешті, можливість встановити місцеві ділянки корозії.

Великий інтерес у виноградарів.

садівників викликає робота доцентів тт. Федосеева, Манакіна, старших наукових співробітників тт. Полянського, Латоніної про застосування туманів, одержуваних з перегрітих рідин, для боротьби з шкідниками сільськогосподарських рослин. Одеські вчені запропонували спосіб набагато економічніший і продуктивніший, ніж ті, які зараз застосовуються.

Професор тов. Давтян, асистент тов. Бурштейн розповідають про застосування одеської зеленої глини як носія мідно-нікельованого катализатора, про регенерацію трансформаторного мастила цією глиною Кучурганського родовища. Разом з старшим лаборантом тов. Тихонюк ці автори розповідають також про очищення рослинних масел одеською бурозеленою глиною.

Але і цим, як довели одеські вчені, не обмежується застосування глини. Одеська сірозелена глина, як видно з роботи професора тов. Плісова і старшого викладача тов. Богатської, очищає крекінг-бензин і газ від сірчанних сполучень і смол.

Давно вже працюють вчені над проблемою заміни цінної і дефіцитної льонової олії у виробництві лінолеуму іншими продуктами. Зараз, як заміники, використовуються так звані алкідні смоли. Але для

виробництва самих смол потрібна олія. А це ж харчовий продукт.

Кафедра органічної хімії університету з участю старшого викладача тов. Богатської і доцента Степанової та групи студентів-дипломантів зробила серію дослідів по вивченню можливості заміни згаданих мастил китовим жиром. Використали вчені жир, який привезли китобійці нашої флотилії «Слава».

В брошурі докладно розповідається про наслідки дослідів і доводиться, що китовий жир може бути використаний для виробництва алкідних смол. Тепер слово за виробничниками, які мають продовжити дослідів у виробничих умовах.

Безумовно, важливе значення мають роботи професора тов. Плісова, старшого викладача тов. Богатської, доцента Степанової про нові антиокислювачі жирів, опубліковані роботи доцентів Суранової, Дремлюка і старшого лаборанта тов. Найде, доцентів тт. Гончара, Розовського і Ізмайлової, доцента тов. Пазюка.

Було б дуже добре, якби працівники кафедр університету простежили, як впроваджуються в життя їхні рекомендації, практично допомогли б у цьому. Це, безумовно, набагато підвищило б цінність, дієвість робіт учених.

Л. ЗОЛОТАРЬОВ.
(«Чорноморська комуна» від 3/III 1957 р.).

ЮВІЛЕЙ ВЕЛИКИХ ВЧЕНИХ

Згідно з рішенням III Всесоюзного математичного з'їзду, що відбувся влітку минулого року, в цьому році радянські вчені відзначають ювілей великих математиків Леонарда Ейлера та Олександра Михайловича Ляпунова.

15 квітня минає 250 років з дня народження найвидатнішого математика всіх часів і народів, російського академіка Леонарда Ейлера. Життя Ейлера головним чином пов'язане з Росією. Завдяки діяльності основоположника російської науки академіка Михайла Васильовича Ломоносова та академіка Леонарда Ейлера, Петербург у вісімнадцятому столітті став одним з основних центрів розвитку світової науки. Саме

тому в нашій країні ювілейні ейлерівські дні відзначатимуться особливо широко. Намічено провести сесії Академії наук, засідання вчених рад вищих учбових закладів, готується видання літератури до ювілею.

Для проведення ювілею в нашому університеті вченою радою фізико-математичного факультету створена комісія в складі професора А. І. Костарева, професора В. П. Цесевича, доцентів С. М. Кіро, Г. М. Мірак'яна, О. М. Шульберга. Згідно з рішенням комісії, 15 та 16 квітня відбудуться засідання вченої ради фізико-математичного факультету, присвячені 250-річчю з дня народження Леонарда Ейлера. На засіданнях

буде прочитана доповідь «Леонард Ейлер — найвидатніший представник точного природознавства» та доповіді про роль Ейлера в розвитку математичного аналізу, алгебри та теорії чисел, механіки та фізики, астрономії. Наукова бібліотека університету готує виставку, присвячену великому вченому.

В цьому ж році, 6 червня, відзначатиметься сторіччя з дня народження великого російського математика Олександра Михайловича Ляпунова, творця сучасної теорії і стійкості руху, дослідника фігур рівноваги рідини, що обертається, автора багатьох видатних праць з різних питань математичного аналізу та механіки. Восени 1918 року в нашому університеті О. М. Ляпунов читав лекції «Про форму небесних тіл», в яких підсумовувались його багаторічні дослідження. Того ж року Ляпунов помер й був похований в Одесі. Готуючись до ювілею Ляпунова, математики університету, зокрема, доклали чимало зусиль для того, щоб були вжиті заходи по впорядкуванню могили Ляпунова. У відповідності з рішенням III Всесоюзного математичного з'їзду необхідні роботи розпочаті місцевими органами і до першого травня мають бути закінчені. В зв'язку з ювілеєм О. М. Ляпунова намічено провести спеціальне засідання Вченої ради університету.

Нові польські праці про перебування А Міцкевича в Росії

На початку грудня місяця 1956 року в нашому місті побував відомий польський літературознавець, керівник відділу літератури Польсько-радянського інституту (заснований в 1951 г.), професор Самуель Фішман.

Після досліджень в Ленінграді, Москві та Києві робота його в бібліотеках та архівах міста Одеси, очевидно, є останнім етапом у вивченні всього, що пов'язано з перебуванням А. Міцкевича в Росії.

Автор фундаментальної монографії «Adam Mickiewicz w Rosji» виступив на одному з засідань Одеської Пушкінської комісії при Будинку вчених з доповіддю «Деякі питання вивчення російського періоду життя і творчості Міцкевича». Ґрунтовна доповідь його була прослухана з великою увагою і викликала цікаве обговорення.

Цими днями наукова бібліотека нашого університету одержала три роботи професора С. Фішмана, які в значній мірі ґрунтуються на одеських матеріалах. Центрального ро-

бестою з них є «Z problematyki pobytu Adama Mickiewicza w Rosji» (52 стор.). Історії перебування А. Міцкевича в Одесі присвячені сторінки 18—33, де автор не тільки підводить підсумок всього відомого про цей період життя і діяльності великого польського поета, але й робить ряд цікавих і оригінальних висновків, з яких найбільший інтерес становить на наш погляд, те, що «Міцкевич знаходився в Одесі в центрі революційного руху (не тільки російського та польського, але й грецького — М. П.), в період приготувань таємних товариств Півдня в зв'язку з приїздом Олександра I до Таганрога. Міцкевич опинився в місті, де, мабуть, міг зіткнутися з членами польських таємних товариств ближче, ніж у Вільні. В цій революційній одеській атмосфері вириває в ньому творець, який після 14 грудня 1825 року напише «Конрада Валленрода» (стор. 33).

В статті «Poszukiwanie rękopisów i materiałów mickiewiczowskich w archiwach radzieckich» (13 стор.)

С. Фішман подав, зокрема, зведення всіх матеріалів, які стосуються А. Міцкевича і які зберігаються в Одеському обласному архіві. Таких матеріалів автор позначив 15. Серед них згадуються власноручні заяви А. Міцкевича від 26/III 1825 р. з проханням підтримати його в клопотанні про перехід на роботу в Московський архів колеції іноземних справ та від 28/IV 1825 р. про бажання працювати в канцелярії московського генерал-губернатора.

Нарешті, остання робота «Adam Mickiewicz w korespondencji i dzienniku Aleksandra Turgieniewa» (21 стор.) присвячена цікавій сторінці життя великого польського поета — його зв'язкам з Росією після того, як він в 1829 р. назавжди залишив її. В роботі наводиться вся кореспонденція Олександра Тургенева, яка має безпосереднє відношення до цієї теми.

Всі згадані праці вийшли в 1956 році і надіслані автором з присвятою науковій бібліотеці нашого університету. Доцент **М. ПАВЛЮК.**

СТУДЕНТСЬКИЙ ЗБІРНИК

Вийшов з друку «Збірник студентських робіт» (випуск 4). Збірник включає 31 статтю, виконану студентами в наукових гуртках під керівництвом професорів та викладачів університету.

Переважна кількість робіт збірника (21) присвячена актуальним темам природничо-наукового характеру, решта 10 — зв'язані з актуальними проблемами гуманітарних наук.

ТАРАС ГРИГОРОВИЧ ШЕВЧЕНКО І НАРОДНА ПІСНЯ

Мислитель і поет, художник і критик, педагог і історик, а, насамперед, — видатний громадський діяч, невтомний борець за визволення трудящих мас з-під феодально-кріпосницького гніту, соратник російських революціонерів-демократів — таким увійшов Шевченко в історію нашого народу.

Творчість великого Кобзаря становить цілу епоху в нашій літературі. Літературна діяльність Шевченка своїм корінням нерозривно зв'язана з усно-поетичною народною творчістю, що для поета була неписаною історією трудового народу, історією, яка складала по свіжих слідах поліції і усно передавалася з покоління в покоління.

З усього фольклорного багатства велике місце в житті поета, його творчості посідає народна пісня. Рецензуючи «Кобзар» 1860 року, М. О. Добролюбов вказував: «Він близький до народної пісні... У Шевченка ми знаходимо всі елементи української народної пісні». Ще з дитячих років глибоко запали в душу поета журливі пісні матері-кріпачки, яка «співала, свою нудьгу переливала в свою дитину». Глибоку любов до народної пісні проніс Шевченко через все життя.

Не одуравсь того слова,
Що мати співала,
Як малого повивала,
З малим розмовляла.
Не одуравсь того слова,
Що про Україну
Сліпий старець, сумуючи,
Співає під тинном.

Пісня була супутником поета в його житті і творчості, більше того, як говорить Максим Рильський, — «Шевченко, чоловік, напоенний народними мелодіями, під час творення своїх поезій співав їх собі в думці».

Звідси своєрідність значної частини творів Кобзаря, його народність, пісенність, музичність і щирість.

Слів Шевченка вражав слухачів «своей глибокою задушевністю... невольно проникав в душу», — згадують сучасники поета.

Увагу Шевченка привертало поетичні твори, в яких розкривалась непереможна воля народу до боротьби за своє визволення, пісні, що вславляли героїчні подвиги патріотів. Поет заслуховувався історичними думами і піснями про героїчну боротьбу народу з татаро-турецькими загарбниками, польсько-шляхетською агресією у талановитому виконанні кобзаря Остапа Вересая. Шевченко добре знав билинно-героїчний епос, твори про героїв Вітчизняної війни 1812 року.

В своїх поезіях і повістях Шевченко не раз звертається до мотивів і образів українського і російського епосу. Співець волелюбних прагнень народних мас, він добре знав і використовував революційно-повстанські пісні. Ще перебуваючи в панських передпокоях, козачок Шевченко порушує панський наказ мовчати і наспівує ледве чути голосом гайдамацькі пісні. Пізніше він робить ряд записів пісень про учасників гайдамацьких повстань 18 сторіччя — Швачку, Бондаренку, Голого та інших — і ці записи в значній мірі використовує в поемі «Гайдамаки». Серед них, як зазначає сам поет, йому найбільше подобалася пісня

Доцент П. МАРКУШЕВСЬКИЙ.

«Ой найждає по Україні та козацько Швачка».

Поет цікавиться російськими народними піснями та переказами про Омеляна Пугачова, Степана Разіна, Кіндрата Булавина.

Значний інтерес у Шевченка викликають антипоміщицькі, антикріпосницькі пісні, пісні про розправу з гнобителями.

Революціонер-демократ Шевченко в протигагу дворянським і буржуазно-націоналістичним фольклористам з їх замилуванням лише націоналістичною старовиною, зображенням селянина-кріпака з патріархального боку, покірним і богобоязливим, робить запис сатиричної, антикріпосницької пісні про українського помі-

СПОГАД

Згадались минулі дитячі літа,
Стежки за село і штанці на підтяжку...

Тоді я уперше «Кобзар» прочитав,
І так на душі було гірко та важко.

У небі високім шугали орли,
Зозуля кувала на віху бабусі,
А сльози дитячі листочки пекли,
Де в кожному рядку голосила Катруся.

Заходило сонце, і вечір спадав,
І мати в тривозі синочка шукала...
А я у траві з «Кобзарем» засипав.

І в кожному садку солов'ї щебетали...

Приснилось дівча і Тарас на могилі,

Забута отара в широкому полі...
Там очі небесні, розумні і милі,
У серці твоєму розв'язали болі.
А потім навек роз'єднало вас лихо...

Як мало ти радості знав і пошани! —

Відав Україні життя полум'яне,
А в тебе украли єдину утіху,
Єдину відряду — привітну

Оксану!..
Андрій ЯРМУЛЬСЬКИЙ.

щика Білозера (Білозерського), складеної кріпаками. Повертаючись з заслання, Шевченко записує в свій «Щоденник» народне оповідання про повстання проти поміщика в привольському селі Зименка.

Славними лицарями називає поет Устима Кармелюка і Степана Разіна. Поет записує в «Журнал» пісню про Кармелюка.

В образі варнака, який веде антипоміщицьку боротьбу, ми можемо побачити цілий ряд рис Кармелюка та його побратимів.

Часто співав Шевченко і наводив фрагменти з пісні про розправу голсти з дуками («Ой, наступила та чорна хмара») та інш.

Багато знав і використовував він у своїй творчості народно-побутових пісень — чумацьких, солдатських, бурлацьких, ямщицьких, родинних та інших. («Зажурився бідний сірома», «Тече річка-невеличка», «У Києві на риночку», «Ходит ветер у ворот» та інш.). Особливо любив поет такі пісні, як «Та забіліли сніги» і «Ой, зійди, зійди, зіронько та вечірняя».

«Шевченко прочел наизусть свою поему «Кавказ», «Сон» и другие, пропел несколько своих любимых песен, неизменную «Зіроньку», «Тяжко-важко в світі жити», но с особенным чувством была исполнена им песня «Та забіліли сніги», — згадують сучасники про перебування поета в Оренбурзі в 1847 р.

Любив поет і російські пісні. Прийшли «в неописуемый восторг» в родині Аксакових від виконання Шевченком російських пісень, особливо волзької бурлацької пісні.

Захоплюючись справжніми народними піснями, поет засуджував підробки, стилізацію під них, картав любителів жорстоких міщанських романсів, сентиментальних пісенок, творів аморальних. Втілюючи всю глибину народних дум і почуттів, не раз звертаючись до поетички і стилю народної пісні, Шевченко писав твори, органічно близькі до народної поезії. «Шевченко був воістину великим українським бояном, народні думи і легенди втілював у вірші, і ці вірші народ перетворював у пісні», — підкреслювалось у передовій статті газети «Правда» «Великий син українського народу». «Кобзар» Шевченка став своєрідним пісенником народу.

Ще за життя поета розпочалося музичне втілення його творів. До них звернулись професіонали-творці, звернувся масовий народний композитор. Біля 800 музичних творів написано на тексти Шевченка, з них переважна більшість — пісні. Рідко хто з світових поетів так живив народну пісню.

За життя поета стали народними пісні «Тяжко-важко в світі жити», «Єсть на світі доля» та інші. Авторство мелодій до поезії «Думи мої», «Ой, крикнули сірі гуси», «Думка» традиція приписує Шевченкові. Пізніше в пісенний репертуар народу входять пісні «Ревет стогне Дніпр широкий», «Нащо мені чорні брови», «Зоре моя вечірняя», «Плавай, плавай, лебедоньку», «Кругом неправда і неволя» та інші.

З понад сотні імен композиторів, які звернулися до «Кобзаря», слід відзначити Чайковського, Ніщинського, Степового, Стещенка, Рахманінова, Аркаса та інших і, насамперед, Лисенку, який створив величезну кількість музичних творів на тексти Шевченка.

Новим етапом у музичному освоєнні творів поета є праці радянських композиторів. Перед ними постало почесне завдання — розкрити непрочитане у Шевченка доживтєвими композиторами. Музику до творів Шевченка в наш час писали Вериківський, Жуківський, Костенко, Данькевич, Майборода та інші.

Ще довго твори Шевченка будуть живити і наснажувати творчу уяву наших композиторів.

З року в рік в глибини народних мас багатонаціонального Радянського Союзу входить поетичне слово великого Кобзаря, входить музика його творів.

Тільки в свободній стране Советов Смогли мы узнать и понять до конца Великое сердце страдальца-поэта. Великую мудрость поэта-борца.

(Лебедев-Кумач).

ПІСНІ ІВА МОНТАНА НА УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

В зв'язку з приїздом Іва Монтана в Радянський Союз, у членів французької секції студії художнього перекладу виникла думка про переклад його кращих пісень на українську мову.

Популярність пісень, які виконує Ів Монтан, полягає в тому, що в них втілений дух народної Франції. Пісні Монтана різні, дуже різні, серед них є соціально загострені, значні, а також і такі, що на перший погляд можуть здатися дріб'язковими. Але всі вони пронизані великою любов'ю до людей, вірою в них, співчуттям їх боротьби за щастя.

За переклад цих пісень на українську мову з великим захопленням взялася студентка IV курсу українського відділу Надія Бучко. Розпочали ми роботу з перекладу популярної пісні Монтана «Le gamin de Paris» — «Паризький хлопчисько» (музика Андрієна Мареса, слова Майка Мішеля).

Після підрадкового перекладу Н. Бучко приступила до перекладу

Н. БУЧКО

ШЛЯХ ОЛИВ

В'ється шлях серед оливок,
Він прекрасним був колись-то,
Нині курявою вкрився
Шлях оцей серед оливок.
Нині зникла зелень тут,
Недарма трава пропала:
Тут пройшло братів немало,
Що полягли

У боях,
В боротьбі,
В боротьбі нелегкій:
Хто в бою шукав,
Волі шлях,
Волі шлях,
Щоб усі, як я,
Іх згадали в піснях.

СОЛДАТ

В рушниках — квіти, барабани
Солдати молоді в похід ідуть —
Сержанта голос їм рівняє крок,
Є за плечима кожного мішок.
Як на війну уперше йде солдат —
В мішку паличку маршала несе,
А як солдат іде з війни назад —
В мішку брудна білизна та й усе.
Ідем, щоб загинуть там,
На війну ми,
На війну ми,
Любов кличе нас дарма,
Нам назад шляху нема.
Однак — так було завжди —
Як зима мине,

Як пора прийде,
Усі дивляться на тих,
Хто в бою лягати
У строю іде.
Такий шлях чоловіків
Для війни бо,
Для війни бо,
Любов — тільки звук пустий,
Зна війна лиш клич сурми.
Як на війну уперше йде солдат,
Пісні і квіти перед ним весь час,
А як солдат іде з війни назад —
Йому лиш пощастило на цей раз,
Йому лиш пощастило на цей раз,
Йому лиш пощастило... на цей раз!

ПАРИЗЬКИЙ ХЛОПЧИСЬКО

Паризьке хлоп'я!
Він — ціла поема.
В яких ще краях
Такого знайдемо?
Лиш тут, знаю я,
Є це патшеня
Принемне.

Такого знайдемо?
Для всіх, знаю я,
Оце патшеня
Принемне.

Паризьке хлоп'я —
Це суміш прекрасна:
Амур з чортеням
У нім одночасно.
Хоч він і маля,
Та ласощі бачить не часто.
Хай на вигляд він кволий,
Маленький, наче жук, —
Не дозволить ніколи
Себе назвати:

Наслідник він є
З народження свого
Минулих часів
Здобутку важкого.
І знає про це,
Хоча не ходив він у школу.
Знає він, як на площах
У грозові дні
За ідею, за щастя
Бились хлопці малі.

— Малюк.
Паризьке хлоп'я
Худе, блідолице,
Бутон, що сія
В горшку від гірчиці.
Він — справжня душа,
Він — гумор моєї столиці.
Довжелезні брюки на нім,
В кишенях руки тримає,
Бачать всі — щодуху завжди
Від мундира тікає він.
Паризьке хлоп'я!
Він — ціла поема.
В яких ще краях

Паризьке хлоп'я
Сміється з неволі,
Вже зараз життя
Він знає доволі,
А треба — в боях
Гавроша повторить він долю.
Він якось мені
Сказав наодинці:
«Якби довелось
Піти мені звідси,
Я встиг би собі
В кишеню сховати всю
столицю».

Заступник редактора
М. М. КОПИЛЕНКО.